

گفتگو با جرادین بروکس برنده جایزه پولیتزر ادبی ۲۰۰۶

رمان برآمده از واقعیت و احساس

مترجم: شعله حکمت

جرالدین بروکس نویسنده آمریکایی رمان «آقای مارچ»، امسال جایزه ده هزار دلاری پولیتزر را دریافت کرد. در این رمان که او ماجراهای جنگ داخلی آمریکا را به صورتی مبتکرانه به تصویر کشیده است. بروکس نخستین بار داستان «زنان کوچک» نوشته لویزا آلکوت را در سال ۱۹۹۷ به صورت نمایشنامه درآورد ولی از آن سال تا امروز این نمایشنامه چندان مورد توجه قرار نگرفت و هیچ جایزه‌ای به آن داده نشد. اما رمان مارچ که براساس این داستان نوشته شده امسال جایزه پولیتزر را تصاحب کرد.

او در رمان خود شخصیت یک روزنامه‌نگار استرالیایی را که شهروند آمریکاست را خلق می‌کند که در نقش مارچ ظاهر می‌شود. مارچ در زمان جنگ به جبهه می‌رود و همسر و چهار دخترش را در خانه تنها می‌گذارد و حوادث درام داستان کما بیش بر خط داستان زنان کوچک طراحی می‌شود. رمان مارچ در تاریخ اعطای جایزه پولیتزر تنها رمانی است که با زمینه درام توانسته برنده این جایزه ادبی ارزشمند باشد. بروکس برای نوشتن و خلق لحظات جنگ به شکل مستند در کمبریج، هاروارد و مؤسسه رادکلیف تحقیقات گسترده‌ای انجام داد تا آن‌چه می‌نویسد هرچه بیشتر به واقعیت نزدیک باشد. خود او در این مورد گفته است: «هیچ طرح بزرگی در نظر نداشتم و بیشتر با تکیه بر احساسم رمان را نوشتم»، نکته جالب این که همسر بروکس تونی هور ویتز نیز در سال ۱۹۹۰ برنده جایزه پولیتزر شده است.

بروکس در این اثر خود آثار مصیبت‌بار جنگ را در یک دهکده کوچک انگلیسی در قرن هفده نشان می‌دهد. او ویرانی‌های جنگ و پیچیده‌گی‌های روحی و اخلاقی را در داستان زندگی «آقای مارچ» به شکلی زیبا تصویر می‌کند. در آقای مارچ او تصویری از یک مرد بسیار حساس که پدری دلسوز نیز هست تجسم کرده که در عین درگیری در جنگ به عنوان یک فرد وطن پرست به شدت نگران خانواده‌اش است. در ۲۱ اکتبر ۱۸۶۱ مارچ به عنوان یک ارتشی از حمله‌ای مرگ بار به شکلی معجزه آسا نجات یافته است. اما وقتی شروع به نوشتن نامه برای همسرش «ماری» می‌کند نه تنها از رنج‌هایی که کشیده حرفی نمی‌زند، بلکه از آسمان زیبا و آرزویش در بازگشت به خانه و دل‌تنگی‌اش برای چهار دخترش می‌نویسد.

مارچ یک مرد ایده آلیست است او یک روزنامه‌نگار است اما در این شرایط حق انتخاب در مورد موضوعات اطرافش ندارد او مدتی مدیر یک بیمارستان موقت صحرایی می‌شود و به منطقه کلمنت برمی‌گردد منطقه‌ای که قبلاً بسیار زیبا بود اما حالا جادرجا آثار جنگ را در آن می‌توان دید. او تصمیم می‌گیرد یک مدرسه در کلمنت احداث کند تا زشتی آثار جنگ را با زیبایی حضور بچه‌ها از چهره این منطقه پاک کند. اما جز مرگ چیزی در جنگ آن‌جا باقی نمی‌گذارد اما «مارچ» نجات می‌یابد و به واشنگتن می‌رود در آن‌جا سلامت خود را بازی می‌یابد. او با این حال احساس گناه می‌کند و به دیدار گریس یک برده زیبا که زمانی او را دوست داشته می‌رود و گریس به او می‌گوید هیچ‌کس بدون گناه نیست. گریس به او می‌گوید که نزد خانواده‌اش برگردد و خود را به خاطر گذشته سرزنش نکند و آزار ندهد و تنها در زمان حال زندگی کند زیرا برای ادامه زندگی همین کافی خواهد بود.

آن‌چه می‌خوانید ترجمه گفت‌وگویی است که بعد از اهدای جایزه پولیتزر به جرادین بروکس روزنامه وال استریت ژورنال با او انجام داده است.

○ ممکن است توضیح دهید که چه طور شد به جنگ داخلی آمریکا علاقه مند شدید درمان مارچ را با استفاده از حال و هوای جنگ‌های داخلی نوشتید؟

- در اوایل دهه ۱۹۹۰ در یک دهکده کوچک در ویرجینیا زندگی می‌کردیم جایی که تاریخ جنگ داخلی اطراف ما بود. هنوز پوکه گلوله‌ها در اطراف پراکنده بود و کلیسایی که مبارزات در آن رخ داده بود. در چاه نزدیکی خانه‌مان قلاب کمربند سربازان را پیدا می‌کردیم. جنگ آگاهی زیادی برای مردم منطقه ما به همراه داشت و ما همیشه به مردمی فکر می‌کردیم که در آن زمان آن‌جا زندگی می‌کردند و این باعث شد علاقه‌ام به این موضوع برانگیخته شود. الیور وندل هولمز داستان‌های زیبایی در مورد جنگ نوشته است، او در جایی در این مورد می‌گوید: «در دوران جوانی قلب هایمان با آتش تماس یافت»

و همه این‌ها از همان زمان باعث شد که تمایل پیدا کنم به نوشتن داستانی در این قالب هر چند که زندگی با یک رزمنده که در این جنگ‌ها

جنگیده بود نیز بی تأثیر نبود.

○ گریس یک شخصیت فوق العاده داستان است او زندگی مارچ را شکل می دهد آیا رابطه بین این دو تنها یک رابطه‌ی عاشقانه و عاطفی است.

- جاذبه عاطفی بین مارچ و گریس کاملاً خیالی است و تحت تأثیر برانسون آلکوت آن را شکل دادم آن‌ها هر دو جوانند و زیبا، مرد یک ایده آلیست تمام عیار است، که کم کم در این رابطه به سمت یک رابطه روحی کامل می‌رود.

○ یک سال بعد از آن که مارچ به جنگ می‌رود می‌گویید دوست دارم برگردم پیش همسر و دخترانم اما در عین حال او یک مرد اخلاقی است. و از هدف خود

آن چه می‌دانید بنویسید! این اولین توصیه‌ای است که به نویسندگان می‌شود. من از تجربیات خود در مورد جنگ چیزهای زیادی آموختم. موضوعی که در مورد یک نوشتار تاریخی برایم جالب است این است که می‌توانیم آن قسمت‌هایی که در موردش مطمئن نیستیم را با تخیل پر کنیم

در آمدن به جنگ با خبر است به نظر شما او می‌تواند برگردد و در پایان داستان کدام بخش از وجود مارچ تغییر می‌کند و کدام یک بدون تغییر می‌ماند؟ - فکر نمی‌کنم بتواند برگردد و فکر نمی‌کنم که این کار مطلوب باشد. چون اصولاً «یقین اخلاقی» افراد را نسبت به هر گونه حقیقتی ناشنوا می‌کند. مارچ آسیب دیده است اما هنوز یک ایده آلیست است و بهای ایده آل گرای خود را داده است و درک می‌کند که این خودش است که باید بهای این ویژگی اخلاقی و روحی را بپردازد.

○ شما در بخش‌هایی از کتاب به زنان مسلمان اشاره کرده‌اید. این بار یک

زن مثل «آنا فریت» از دیدگاه مردان یک قهرمان است؟

- به نظر من قلب همه انسان‌ها به یک شکل می‌طبد و روح همه آن‌ها به یک اندازه پاک است مهم نیست در کدام کشور باشیم. این کتاب در مورد احساسات قدرتمند انسان‌هاست، احساساتی به نام عشق و ترس، به نظر من از این نظر هیچ تفاوتی بین زن و مرد وجود ندارد.

○ شنیدن صدای همسر مارچ در فصل دوم کتاب به طور ناگهانی عجیب است می‌توانید در مورد علت و چگونگی این حضور ناگهانی توضیح بدهید؟

- شخصیت مارچ حتی قبل از نوشتن اولین خط برایم روشن بود. یعنی مارچ باید سخت بیمار و در بیمارستان بستری شود و مازمی باید برای مراقبت او بیاید. شنیدن صدای مازمی بیانگر اضطراب اندوه و سردی روابط بین افراد است.

○ ممکن است توضیح دهید که گذشته شما به عنوان یک خبرنگار خارجی چه قدر بر نوشتار شما در این کتاب و در خلق شخصیت مارچ و صحنه‌های جنگ اثر گذاشته است. و ضمناً به نظر شما قالب قصه چه اثر فوق العاده‌ای در مخاطب دارد که قالب‌های ادبی دیگر ندارند؟

- آن چه می‌دانید بنویسید! این اولین توصیه‌ای است که به نویسندگان می‌شود. من از تجربیات خود در مورد جنگ چیزهای زیادی آموختم. موضوعی که در مورد یک نوشتار تاریخی برایم جالب است این است که می‌توانیم آن قسمت‌هایی که در موردش مطمئن نیستیم را با تخیل پر کنیم. ممکن است قصه‌های معاصر را بخوانم ولی گرایشی به نوشتن قصه ندارم. در مورد نثرهای معاصر ترجیح می‌دهم شکلی غیر از قصه باشند.

○ در حال حاضر روی چه اثری کار می‌کنید؟

- یک اثر تاریخی دیگر که رمان است و بر مبنای یک داستان حقیقی است اما حقیقتی که کاملاً شناخته شده نیست و مانند داستان مارچ ارتباط زیادی با ایمان انسان‌ها و احساساتشان دارد.

